

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Факультет музичної та хореографічної освіти

Затверджую:
Ректор

О.Я.Чебикін

« 11 » вересня 2017 р.

**ПРОГРАМНІ ВИМОГИ ДО ТВОРЧОГО КОНКУРСУ
для абітурієнтів
на здобуття освітнього ступеня
"бакалавр"**

(на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»)

спеціальність 014 Середня освіта. Музичне мистецтво

Пояснювальна записка

Вступний екзамен у формі творчого конкурсу із спеціальності 014 «Середня освіта. Музичне мистецтво» проводиться з метою визначення рівню музично-виконавської і музично-теоретичної підготовки абітурієнтів на здобуття ступеня «бакалавр».

Музично-виконавська і музично-теоретична і підготовка є основними складовими професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Творчий конкурс з музично-виконавської підготовки спрямований на визначення рівня музично-виконавської грамотності, розвиненості музичного мислення, технічної оснащеності абітурієнтів, здатності абітурієнтів до емоційного, художньо переконливого втілення образного змісту музичних творів на музичному інструменті і голосом. Виявлення рівня музично-виконавської підготовки здійснюється в процесі виконання абітурієнтом напам'ять трьох музичних творів різних за формою, стилями і характерами на музичному інструменті і співу двох пісенних творів.

Завдання творчого конкурсу з музично-теоретичної підготовки передбачають виявлення рівня знань і практичних навичок абітурієнтів з основ теорії музики, сольфеджіо, музичної літератури. Перевірка музично-теоретичної підготовленості абітурієнтів передбачає відповідь за білетом, який включає питання з теорії музики, сольфеджування і питання щодо творчості видатних композиторів.

Творчий конкурс оцінюється за критеріями, прояв яких відповідає певним балам. Максимальна кількість балів за творчий конкурс складає 200 балів; мінімально допустима - 100 балів. Музично-виконавська підготовка і музично-теоретична підготовка оцінюється кожна за 200-бальною шкалою; потім бали складаються і визначається середнє арифметичне значення, що і складає загальну оцінку за творчий конкурс.

**Програма творчого конкурсу для абітурієнтів
на здобуття ступеня
"бакалавр"**

спеціальності 014 «Середня освіта. Музичне мистецтво»

Музично-інструментальна підготовка

Виконання на одному з музичних інструментів:

Фортепіано, скрипка, гітара

- 1. Поліфонічний твір**
- 2. Крупна форма** (частина сонати, концерту, варіації – за вибором абітурієнта)
- 3. П'єса** (віртуозний твір чи кантилена)

Баян, акордеон

- 1. Поліфонічний твір**
- 2. Крупна форма або концертна обробка музичного твору**
- 3. П'єса** (віртуозний твір чи кантилена)

Бандура

- 2 різнохарактерні п'єси**
Пісня (з акомпанементом на бандурі)

Виконання 2-х вокальних творів любого жанру і стилю

- Один вокальний твір під власний акомпанемент;**
Другий вокальний твір - а'cappella (без супроводу на інструменті).

Критерії оцінки з музично-інструментальної підготовки:

Критерії оцінки	Кількість балів
<ul style="list-style-type: none">художня переконливість змістовно-образної інтерпретації твору;музична грамотність, жанрово-стильова відповідність інтерпретації твору;емоційність, артистизм виконання;художньо-технічна досконалість, володіння виконавськими навиками (для струнних інструментів – володіння штрихами, якість інтонування); якість слухового контролю;	180-200 бал.
<ul style="list-style-type: none">не достатньо художньо переконлива змістовно-образна інтерпретація твору;наявна музична грамотність, бракує жанрово-стильової відповідності інтерпретації твору;не досить яскраво проявляється емоційність, артистизм виконання;недостатня художньо-технічна досконалість, володіння виконавськими навиками;недостатньо розвинений слуховий контроль;	151-179 бал.
<ul style="list-style-type: none">художньо невиразне виконання твору;слабо проявляється емоційність, артистизм виконання;слабка художньо-технічна підготовка,слабо розвинений слуховий контроль;	124-150 бал.
конче слабкий прояв показників якісного виконання музичних творів.	100-123 бали

Критерії оцінки з постановки голосу:

Критерії оцінки	Кількість балів
<ul style="list-style-type: none">художня переконливість змістовності інтерпретації твору, сценічна культура виконання;технічна досконалість (якість інтонування, володіння вокальним диханням, артикуляційна чіткість, дотримання фонетичних норм у вимові поетичного тексту);самобутність індивідуального трактування твору та його художня переконливість; досконалість техніки співу під фонограму і з мікрофоном (для естрадного співу);	180-200 бал.
<ul style="list-style-type: none">недостатня художня переконливість змістовності інтерпретації твору;бракує технічної досконалості (у якості	151-179 бал.

інтонування, володіння вокальним диханням, артикуляційної чіткості та ін.); <ul style="list-style-type: none"> • слабо виражена самобутність індивідуального трактування твору та його художня переконливість; • недостатня технічна досконалість співу під фонограму і з мікрофоном (для естрадного співу). 	
<ul style="list-style-type: none"> • невиразна художня змістовність інтерпретації твору, слабо розвинена сценічна культура виконання; • слабка технічна оснащеність (у якості інтонування, володіння вокальним диханням, артикуляційної чіткості, дотримання фонетичних норм у вимові поетичного тексту); • нерозвинені технічні навички співу під фонограму і з мікрофоном (для естрадного співу). 	124-150 бал.
<ul style="list-style-type: none"> • конче слабкий прояв показників якісного виконання музичних творів. 	100-123 бали

Музично-теоретична підготовка

1. Охарактеризувати творчість та головні твори провідних вітчизняних та зарубіжних композиторів: *українських митців* – М. Лисенка, С. Гулака-Артемівського, М. Леонтовича, Я. Степового, *західноєвропейських* - Й.С.Баха, *віденських класиків* (Й. Гайдн, В.А. Моцарт, Л.в.Бетховен), *романтиків* (Ф. Шуберт, Ф.Шопен), *східно-європейських композиторів* - (М. Глінки, О. Бородіна, М. Мусоргського, М. Римського-Корсакова, П. Чайковського, С.Прокоф'єва, Д. Шостаковича)
2. Будувати письмово й сольфеджувати гама й тризвуки головних ступенів у мажорних та мінорних тональностях до 7 знаків.
3. Будувати письмово й сольфеджувати звукоряди семи- та п'яти-ступеневих ладів народної музики.
4. Будувати письмово та сольфеджувати на ступенях натурального й гармонічного мажору та мінору прості інтервали. \
5. Будувати письмово та сольфеджувати від звуку вверх і вниз:
 - а) прості інтервали, зокрема - тритони, зб. 2. та зм.7;
 - б) мажорні й мінорні тризвуки, їхні обернення;
6. Будувати письмово та сольфеджувати від звуку вверх:
 - а) зменшені та збільшені тризвуки з розв'язанням;

- б) септакорди V, II та VII ступенів,
в) D7 та його обернення з розв'язаннями

7. Будувати за функціональними позначеннями письмово та сольфеджувати акордову послідовність в мажорній або мінорній тональності з використанням тризвуків голосних ступенів, D7 та їхніх обернень.

8. Сольфеджувати незнайому однотональну мелодію в розмірах 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8, з ритмовим малюнком, що містить пунктирний ритм і внутрішньо тактові синкопи.

9. Здійснити усний слуховий аналіз ритмових малюнків, окремих звукорядів, інтервалів і акордів.

Рекомендована література

Андреева Е. Основи музичної грамоти. – К. : Музична Україна, 1993.

Брянцева В. Музыкальная литература зарубежных стран: Учебник для ДМШ: Музыка, Москва, 2004.

Вахромеев В. Элементарная теория музыки. – М.: Музыка, 2010.

Ганзіна Т. Правила з елементарної теорії музики. К.: Мелосвіт, 2010.

Лісецький С. Українська музична література. Навчальний посібник для 6 класу ДМШ.– Вінниця: Нова книга, 2005.

Лісецький С. Українська музична література. Учбовий посібник для 7 класу ДМШ. – К., 1993.

Музыкальная литература зарубежных стран. В. Галацкая, Выпуск I. – М.: Музыка, 1978.

Павленко Т. Сольфеджіо на основі українських народних пісень. – К.: Музыка, 2003.

Павлюченко С. Елементарна теорія музики. – К.: Музична Україна, 1980.

***Критерії оцінки творчого конкурсу
з музично-теоретичної підготовки***

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ	Кількість балів
<p>Сольфеджування незнайомого тексту: виразне, ладово, ритмово- , синтаксично-безпомилкове інтонування.</p> <p>Звукоряди: теоретичне та практичне володіння кварто-квінтовим колом тональностей, різновидностями народних натуральних та штучних ладів; чистота інтонування звукорядів перемінно-однойменних ладів.</p> <p>Інтервали: безпомилкова будова та точне інтонування простих інтервалів у натуральних та гармонічних ладах мажору й мінору в висхідному та низхідному русі.</p> <p>Акорди: теоретичне й практичне володіння тризвуками головних ступенів, Д7 і їх обернень, септакордами II, VII ступенів натурального й гармонічного ладів. Безпомилкова будова та точне інтонування акордів у висхідному та низхідному русі, у гармонічних послідовностях.</p> <p>Слуховий аналіз: безпомилкове визначення перелічених вище елементів.</p>	<p>185 - 200</p>
<p>Сольфеджування 1 –голосної мелодії (рівень складності - відхилення та модуляції у першу ступінь спорідненості, синкопи, тріолі): несуттєві помилки у ладовисотності, ритмовій та синтаксичній структурі мелодії ;</p> <p>Звукоряди: бракує повноти знань щодо кварто-квінтового кола тональностей, різновидностей народних натуральних та штучних ладів, деякі інтонаційні погрішності.</p> <p>Інтервали: несуттєві помилки у будові та інтонуванні простих інтервалів натуральних та гармонічних ладів мажору й мінору.</p> <p>Акорди: деяка невпевненість знань щодо Д7 і їх обернень, септакордів II, VII ступенів натурального й гармонічного ладів.</p> <p>Слуховий аналіз: наявність помилок у визначенні на слух перелічених вище елементів (виконано з помилками приблизно 25% елементів).</p>	<p>160 - 184</p>

<p>Сольфеджування 1 –голосної мелодії (рівень складності - відхилення та модуляції у першу ступінь спорідненості, синкопи, тріолі): інтонування з частими помилками у ладовисотній, ритмовій, синтаксичній структурі мелодії;</p> <p>Звукоряди: суттєві помилки у будові та інтонуванні звукорядів кварто-квінтового кола тональностей, народних натуральних та штучних ладів;</p> <p>Інтервали: значні помилки у будові та інтонуванні простих інтервалів у натуральних та гармонічних ладах мажору й мінору у висхідному та низхідному русі.</p> <p>Акорди: суттєві помилки у будові й інтонуванні тризвуків головних ступенів, Д7 і їх обернень; бракування знань щодо септакордів II, VII ступенів натурального й гармонічного ладів, акордів у висхідному та низхідному русі, у гармонічних послідовностях.</p> <p>Слуховий аналіз: визначення перелічених вище елементів з значними помилками (більше, ніж 75% елементів).</p>	<p>124 - 159</p>
<p>Сольфеджування 1-голосної мелодії з постійними суттєвими помилками у ладовому, ритмовому або синтаксичному компонентах структури; нерозвиненість слухового контролю.</p> <p>Звукоряди: поверхові теоретичні знання щодо різновидів народних натуральних та штучних ладів, пере важність їх помилкового відтворення;</p> <p>Інтервали: утруднення у будові та інтонуванні простих інтервалів у натуральних та гармонічних ладах мажору й мінору у висхідному русі</p> <p>Акорди: систематичні помилки щодо будови та інтонування Д7 і їх обернень, септакордами II, VII ступенів натурального й гармонічного ладів, будова та інтонування акордів у висхідному русі, у гармонічних послідовностях.</p> <p>Слуховий аналіз: слабо розвинені навички слухового аналізу, невміння визначити перелічені вище елементи без суттєвих помилок (або зовсім не визначає).</p>	<p>100 - 123</p>